

Sprawozdanie z działalności Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy im. Witolda Gombrowicza w Ożarowie w roku 2019

I. ORGANIZACJA BIBLIOTEKI

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy im. Witolda Gombrowicza w Ożarowie jest samorządową instytucją kultury, która realizuje swoje statutowe założenia tzn. gromadzi, opracowuje, udostępnia zbiory oraz udziela informacji. Popularyzuje książkę i czytelnictwo prowadząc szeroką działalność kulturalno-upowszechniającą.

Swoją działalność na terenie miasta i gminy placówka realizuje poprzez sieć bibliotek: główną w Ożarowie z agendami: Wypożyczalnią dla dorosłych, Oddziałem dla dzieci i Czytelnią oraz trzy wiejskie Filie biblioteczne zlokalizowane w Glinianach, Lasocinie i Jakubowicach.

Zadania statutowe biblioteki realizuje 12 pracowników zatrudnionych na 9,75 etatu, w tym na stanowiskach bibliotekarskich 8,5 etatu, z czego na Filiach po 1 osobie, z wyjątkiem Lasocina, gdzie pracuje 2 bibliotekarzy.

II. BAZA LOKALOWA, MODERNIZACJA, WYPOSAŻENIE

W 2019 r. zamontowano w bibliotece w Ożarowie, na głównej sali w wypożyczalni, klimatyzację oraz wymieniono na klatce schodowej uszkodzone i zniszczone narożniki schodów. Poza tym zakupiono rzutnik i ekran multimedialny do wykorzystania podczas spotkań, warsztatów, lekcji bibliotecznych.

III. SIEĆ I BAZA KOMPUTEROWA

W Bibliotece Publicznej w Ożarowie i jej Filiach użytkowane są 24 komputery, z czego 13 w placówce głównej. Do dyspozycji czytelników Ożarowie jest 7 komputerów z dostępem do Internetu, a na Filiach w Glinianach i Lasocinie po 2, natomiast w Jakubowicach 3.

Pozostałe komputery wykorzystywane są przez bibliotekarzy do pracy, tj. opracowania, udostępniania, kontroli zbiorów i wypożyczeń.

Ze względu na zużycie i niskie parametry techniczne sprzętu komputerowego zaszła konieczność zakupu nowych komputerów dla użytkowników w Lasocinie, Jakubowicach i Ożarowie .

We wszystkich placówkach biblioteki księgozbiory zostały już elektronicznie opracowane, a katalogi są dostępne na naszej stronie internetowej. Obsługa czytelników i zbiorów została ujednoczona poprzez zainstalowanie oprogramowania bibliotecznego MATEUSZ, który umożliwi czytelnikom zdalną rezerwację książek, podgląd swojego konta bibliotecznego czy też dostępność określonych wydawnictw.

IV. GROMADZENIE I SELEKCJA ZBIORÓW

Jednym z ważniejszych zadań biblioteki jest gromadzenie materiałów bibliotecznych. W naszych zbiorach znajdują się książki, czasopisma, filmy na DVD, audiobooki oraz gry planszowe.

W 2019 r. włączono do zbiorów ogółem **1843 jednostki inwentarzowe**, w tym z zakupu pochodziło **1793 jednostek** na wartość **39484,46 zł**. Część środków na zakup zbiorów w kwocie **9428 zł** pochodziło z dotacji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego pozyskanej w ramach Programu *Zakup nowości wydawniczych dla bibliotek*. Z pozostałych źródeł tj. od osób prywatnych i wydawnictw otrzymano **50** książek.

PRZYBYŁO	Ilość (książki+multimedia)	wartość
Zakup ogółem	1793	39484,46
W tym: środki własne	1367	30056,46
Środki BN	426	9428,00
Wpływy z innych źródeł(dary, za zagubione)	5046	939,28

Wskaźnik zakupu na 100 mieszkańców wyniósł **16,7 vol**.

Średnia cena zakupionej nowości (książki + zb. specjalne) wyniosła **22,00 zł**.

Utrzymanie tak niskich cen było możliwe dzięki zakupom w internetowych sieciach dystrybucyjnych oraz wynegocjowanych rabatach sięgających 38% -40%, a także bezpłatnej dostawie.

W miarę posiadanych środków finansowych starano się zadbać o dopływ nowości dla każdej grupy czytelników, różniących się potrzebami i zainteresowaniami. Przy doborze kierowano się listami bestsellerów oraz czytelnickimi sugestiami i dezyderatami.

Posiadane zbiory są udostępniane czytelnikom bezpłatnie, a osoby przetrzymujące książki są na bieżąco informowane telefonicznie oraz przez social media o zaległościach.

W 2019 r. włączono do poszczególnych kategorii zbiorów książki:

- Literatura piękna dla dzieci i młodzieży 640 vol.
- Literatura piękna dla dorosłych 759 vol.
- Literatura popularnonaukowa 292 vol.

Nowo zakupione pozycje zostały opracowane pod względem formalnym i rzeczowym. Na bieżąco prowadzone były katalogi elektroniczne we wszystkich placówkach.

Zakup materiałów bibliotecznych do poszczególnych placówek przedstawia tabelka.

Miejscowość	Liczba jednostek inwentarzowych
Ożarów	1019
Gliniany	128
Jakubowice	309
Lasocin	337

Biblioteka oprócz książek i multimediiów prenumeruje i gromadzi również gazety i czasopisma. Wśród nich regionalne: Wiadomości Świętokrzyskie, Echo Dnia oraz ogólnokrajowe dzienniki, tygodniki, miesięczniki, prasę kobiecą, dziecięcą, młodzieżową oraz popularnonaukową. W sumie 53 tytuły, z czego dla dzieci 13.

W 2019 roku kontynuowano selekcję księgozbiorów w bibliotece głównej i na Filiach bibliotecznych. W wyniku tych działań ubytkowano książki zniszczone, zacytane, niekompletne, dublety oraz zdezaktualizowane pod względem treści.

Stan zbiorów biblioteki na koniec roku wyniósł **79607** woluminów i **783 jednostki** zbiorów specjalnych – multimediiów, w tym **229** audiobooków i oraz **27** gier planszowych, w tym w Ożarowie 43314 vol., w Glinianach 10538, w Jakubowicach 13479 oraz w Lasocinie 12276.

ZBIORY BIBLIOTECZNE	W 2019 ROKU
Ogółem: 80390	W tym na Filiach: 36293
W tym:	W tym:
Książki 79607	Książki 36293
Zbiory specjalne 756	Zbiory specjalne 0
Gry planszowe 27	Gry planszowe 0

V. UDOSTĘPNIANIE ZBIORÓW

1. W 2019 r. zarejestrowano we wszystkich naszych placówkach **2338** czytelników, w tym **1041** na Filiach.

Wskaźnik liczby czytelników wyniósł **21,8** na 100 mieszkańców i był niższy o 0,3 w porównaniu z rokiem poprzednim. Średnia wojewódzka wyniosła **12,6**.

Dzieci do lat 15 stanowiły grupę **673** osób tj. **28,8%**. Odnotowaliśmy wzrost liczby czytelników w tej grupie wiekowej. Wpływ na taki wynik ma na pewno udział biblioteki w projekcie *Wielki człowiek, mała książka* skierowany do dzieci w wieku 3-6 lat.

CZYTELNICY	2019
ogółem	2338
W tym na Filiach	1041
Dzieci do lat 15	673

Biblioteki ożarowskie odnotowały w 2019 roku **40966** wypożyczeń książek, czasopism, zbiorów specjalnych. Z tej ogólnej liczby **18941** stanowią wypożyczenia na Filiach wiejskich. Spadek liczby aktywnych czytelników miał przełożenie na udostępnianie zbiorów i odnotowaliśmy także spadek wypożyczeń o ok. 2000 jednostek inwentarzowych. Dzieci i młodzież z roku na rok coraz mniej wypożyczają i czytają książek. Częściej korzystają z opracowań i streszczeń lektur zamieszczonych w Internecie.

WYPOŻYCZENIA	2019
ogółem	40966
W tym : książki	37600
zbiory specjalne	486
Wypożyczenia do lat 15	11794

Wskaźnik wypożyczeń na 100 mieszkańców wyniósł **381,8 wol.** i jest wyższy od średniej wojewódzkiej, która wyniosła **260 wol.**

Obserwujemy od kilku lat zmieniający się charakter czytelnictwa. Nasi użytkownicy sięgają częściej po książkę dla przyjemności, rozrywki zamiast spędzać czas przed telewizorem. Maleje liczba osób korzystających z literatury popularnonaukowej czy naukowej wypożyczanej w celach edukacyjnych. Tę rolę w dużym stopniu przejął komputer z Internetem.

2. Najliczniejszą grupę czytelników, bo około **50%** stanowią nadal dzieci i młodzież ucząca się oraz studiująca, chociaż odnotowaliśmy tu spadek o 2 %.

Drugą pod względem liczebności grupę stanowią osoby niezatrudnione tj. bezrobotni, emeryci, których procentowy udział w populacji czytelników wynosi już ponad **21%**.

3. Biblioteka oferuje również wypożyczenia międzybiblioteczne, które cieszą się coraz większym zainteresowaniem. Na zamówienie czytelników sprowadzamy z innych bibliotek potrzebne książki i materiały biblioteczne. Są to tytuły o wąskiej specjalizacji, których nie posiadamy w naszych zbiorach. W 2019 r. zrealizowano **160 rewersów.**

VI. CZYTEL尼亚

Potrzeby informacyjne zaspokaja w dużym stopniu bogaty księgozbiór podręczny, którego uzupełnieniem są czytelnie internetowe. Bibliotekarze udzielają rozmaitych informacji, m.in.:

- ustnej na bezpośrednie zapytanie czytelnika
- katalogowej o zbiorach biblioteki i sposobach korzystania z niej
- o innych bibliotekach, zwłaszcza o ich zbiorach oraz możliwości korzystania z nich
- o korzystaniu z komputerów, w szczególności Internetu

W 2019 roku udostępniono na miejscu **4659** tytułów książek i czasopism oraz udzielono **3725** informacji bibliotecznych, rzeczowych i bibliograficznych.

Z komputerowych baz danych zawartych w Internecie skorzystało **3925** użytkowników wszystkich bibliotek. Jest to liczba mniejsza w porównaniu do poprzedniego roku. Posiadanie

w domu komputerów, smartfonów z dostępem do Internetu powoduje troszkę mniejsze zapotrzebowanie na tę usługę w bibliotece.

VII. DZIAŁALNOŚĆ UPOWSZECHNIENIOWA

Biblioteka jest instytucją kulturalno-oświatową, która uczestniczy w życiu społecznym środowiska. Spełnia określoną rolę kulturotwórczą i wychowawczą. Aby ją realizować proponuje różne formy pracy z czytelnikiem. Dostosowuje je do postawionych celów, potrzeb użytkowników oraz warunków lokalowych.

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy im. Witolda Gombrowicza w Ożarowie zorganizowała w 2019 roku szereg imprez o charakterze edukacyjnym, kulturowym, promującym książkę i czytelnictwo, oferując formy indywidualne, grupowe i zbiorowe. We wszystkich naszych imprezach wzięło udział około **4509** uczestników.

Biblioteka współpracuje z wieloma instytucjami, m.in. szkołami z Ożarowa i terenu gminy, przedszkolem, MGOK, Stowarzyszeniami, innymi bibliotekami oraz mediami.

Do najciekawszych form pracy zrealizowanych w roku 2019 należą:

1. **Akcja Zima 2019 i Bibliolato 2019** – zajęcia skierowane do dzieci młodszych pozostających, w okresie wolnym od nauki, w domach. Każda placówka organizowała różnorodne formy spędzania czasu, począwszy od czytania książek, poprzez zajęcia plastyczne, zabawy ruchowe, konkursy. Z roku na rok proponowane przez nas spotkania cieszą się coraz większą popularnością i to zarówno wśród miejscowych jak i przyjezdnych dzieci. W ramach Bibliolata wzięło udział **747** dzieci a podczas akcji Zima **165**.
2. **Piknik rodzinny w Lasocinie, Piknik parafialny w Ożarowie** – promocja biblioteki (zakładki, ulotki), gry, zabawy, konkursy dla dzieci
3. **Biblioteka dla seniora, Biblioteka dla Środowiskowego Domu Samopomocy** – cykliczne, tematyczne spotkania w Klubie Senior + oraz ŚDS mające na celu integrację, zajęcia edukacyjne, kulturalne
4. **Skarb pirata Rabarbara** – terenowa gra z udziałem dzieci
5. **Nasze miasto, nasza дума w 450. rocznicę lokacji Ożarowa** – to kolejna autorska gra miejska, której celem było przybliżenie i przypomnienie wydarzeń oraz ludzi, którzy zapisali się na kartach historii Ożarowa. Młodzież wykonywała różne zadania (quizy, układanki, rozwiązywała testy) w przestrzeni publicznej wykorzystując nowoczesne technologie, m.in. kody QR.
6. **Pasowania na czytelnika** weszły już do corocznych zwyczajów bibliotecznych. Podczas tych spotkań dzieci z zerówki oraz pierwszych klas szkół podstawowych z terenu gminy zapoznają się z biblioteką, zbiorami oraz regulaminem wypożyczania
7. **Tydzień Bibliotek** pod hasłem # *Biblioteka łączy pokolenia*, w ramach którego zorganizowano szereg działań promujących czytelnictwo, m.in. warsztaty literackie **Maja na tropie jaja**, lekcje biblioteczne, prezentacje multimedialne oraz spotkanie międzypokoleniowe, w którym wzięli udział seniorzy i dzieci z PSP w Pisarach.
8. **My 89** projekt Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, którego celem było gromadzenie wspomnień związanych z życiem codziennym, zmianami zachodzącymi w gospodarce i polityce, spojrzenie na przełom 1989 roku oczami mieszkańców- zorganizowaliśmy spotkania z seniorami i młodzieżą.

9. **Narodowe czytanie Nowel Polskich** - ogólnopolska akcja pod patronatem Pary Prezydenckiej, w której wzięli udział uczniowie, nauczyciele, radni, dyrektorzy jednostek samorządowych, członkowie DKK, stowarzyszeń, mieszkańcy gminy.
  10. **Tydzień Zakazanych Książek** – odbywający się pod hasłem **Cenzura sprowadza na nas ciemność. Pilnujmy, żeby światło się paliło** Projekt zwraca uwagę na kwestie wolności słowa, cenzurę i zakazywanie publikacji. Nasza biblioteka poprzez organizację spotkań dla młodzieży szkolnej, zachęcała do dyskusji o literaturze, która bywała lub nadal bywa zakazywana, wycofywana z obiegu i umieszczana na "czarnych listach".
  11. **Animacja poklatkowa** – warsztaty dla dzieci ze szkoły podstawowej
  12. **Kodowanie w bibliotece** – zajęcia dla klas szkoły podstawowej z robotami PHOTON. Uczyliśmy się podstaw kodowania, zaczynając na macie edukacyjnej, a kończąc na prostych zadaniach dla robotów.
  13. **Spotkania autorskie:**
    - dla dorosłych: z podróżnikiem Sebastianem Bielakiem *Wyprawa życia na Alaskę*, Anną Janko
    - dla dzieci i młodzieży: z pisarzami: Jakubem Skworzem, Justyną Bednarek, Wojciechem Widłakiem, Izabela Michtą.
  14. **Indywidualne warsztaty komputerowe** dla seniorów dotyczące korzystania z Internetu, wyszukiwania informacji oraz zastosowania mediów społecznościowych.
  15. **Dyskusyjny Klub Książki** działający we wszystkich placówkach: w Ożarowie, Glinianach, Jakubowicach i Lasocinie gromadzący czytelników, którzy chcą i lubią w miłej atmosferze podyskutować o przeczytanej książce. W 2019 roku zorganizowano **37** spotkań.
  16. **Książka na telefon** –nieodpłatne dostarczanie do domu książek czytelnikom z problemami ruchowymi.
  17. **Akcja Uwolnij książkę** – polegająca na nieodpłatnej wymianie książek między czytelnikami i biblioteką (książki nieewidencjonowane, przekazane przez czytelników).
  18. **Akcja Cała Polska czyta dzieciom**, w której uczestniczy placówka główna w Ożarowie oraz Filia w Lasocinie. Podczas spotkań z dziećmi bibliotekarze i zaproszeni goście czytali rozmaite bajki, opowiadania i legendy, a uczestnicy wykonywali następnie ciekawe prace plastyczne. Zorganizowano **51** spotkań, w których wzięło udział **574** dzieci.
  19. **Noc bibliotek** organizowana pod patronatem Centrum Edukacji Obywatelskiej- odbyła się w ożarowskiej placówce. Hasłem tegorocznej imprezy, w której wzięły udział dzieci, było *Znajdźmy wspólny język*.
  20. **Zabawy w bajkowym lesie**- warsztaty teatralne dla dzieci
  21. **Lampa Alladyna** – spektakl teatralny dla przedszkolaków
- Wymieniłam tylko ważniejsze formy pracy zrealizowane w 2019 r. Są to dodatkowe zajęcia, które prowadzą bibliotekarze poza podstawowymi pracami bibliotecznymi.

VIII. SZKOLENIA

Pracownicy stale podnoszą swoje kompetencje i biorą udział w rozlicznych szkoleniach organizowanych przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną w Kielcach oraz inne instytucje. Dzięki temu stale wzbogacamy naszą ofertę o nowe działania.

IX. FINANSE

1. Całość dotacji budżetowej dla Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy im. Witolda Gombrowicza na 2019 rok wyniosła 740 000 zł. Kwoty dotacji wpływały regularnie, wydatki dokonywane były w myśl obowiązujących przepisów. Biblioteka nie posiadała na koniec roku żadnych długów ani wymagalnych płatności. W realizacji budżetu została zachowana dyscyplina budżetowa. Szczegółowe sprawozdanie finansowe zostało przekazane w terminie Skarbnikowi Gminy.

2. Biblioteka w Ożarowie w 2019 r. pozyskała dodatkowe środki finansowe z:

- Biblioteka Narodowa – **Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych**, dotacja 9428,00 zł na aktualizację zbiorów biblioteki.

- Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego – **O finansach ... w bibliotece**, dotacja 1950 zł na realizację kursu ekonomicznego dla 20 osób w wieku 50+

3. Większość projektów, które realizowała Biblioteka opierała się na dostępie do bezpłatnych materiałów edukacyjnych, udziale w szkoleniach.

X. OSIAGNIĘCIA, PROJEKTY

1. Projekty, jakie Biblioteka realizowała w 2019 r:

- **Wypożyczalnia odtwarzaczy cyfrowej książki mówionej dla osób niewidomych i słabowidzących** - Czytاک dla osób niewidomych i niedowidzących- projekt Stowarzyszenia *Larix*, w którym uczestniczymy kolejny rok. Osobom niedowidzącym jest wypożyczany nieodpłatnie sprzęt oraz nagrywane książki do słuchania. Zbiór stale się powiększa, w chwili obecnej nagranych jest 2086 tytułów.
- **IBUK LIBRA** – Biblioteka wykupiła dostęp do elektronicznych zbiorów, ponad 1730 tytułów książek głównie naukowych i popularno-naukowych. Czytelnicy korzystają z usługi bezpłatnie, po wcześniejszym pobraniu z placówki kodu dostępu.
- **Mała książka wielki człowiek** – Kolejna edycja projektu dla trzylatków realizowana przez Instytut Książki, mająca na celu zachęcenie rodziców do jak najwcześniejszego czytania dzieciom. W ramach projektu otrzymaliśmy 100 wyprawek zawierających książki dla maluchów oraz ich opiekunów.
- **O finansach ... w bibliotece.6 edycja** – to projekt Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego skierowany do dorosłych użytkowników biblioteki mający na celu edukację z zakresu finansów osobistych. W cyklu warsztatów wzięło udział 20 osób w wieku 50+.

Jolanta Banach
Dyrektor BPMiG